

vergadering **C19 – LEE3**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 13 oktober 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de bescherming van zonevreemde bossen en het beleidsinstrument Vlaamse Grondenbank 3

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken met betrekking tot de toepassing in Vlaanderen van de Europese richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater 7

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van de heer Dirk Peeters tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de bescherming van zonevreemde bossen en het beleidsinstrument Vlaamse Grondenbank

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de aanleiding van mijn vraag is dubbel. Het mag overduidelijk zijn: we zijn in de Week van het Bos. De problematiek zoals u hem zelf hebt aangevoeld dit weekeind, mevrouw de minister, zal u bekend zijn. Anderzijds is er een heel concrete aanleiding, namelijk het kappen van 3,5 hectare van het Lappersfortbos in Brugge, op het gewestplan ingekleurd als ambachtelijke zone. Persoonlijk betreur ik dat hier weer eens wordt gekozen voor een definitieve verwijdering van bos, zeker in Vlaanderen, een bosarme regio in Europa, en zeker in West-Vlaanderen, de bosarmste provincie van België. Er kan mijns inziens niet genoeg worden onderstreept dat bomen van groot belang zijn voor onze volksgezondheid, denk maar aan de strijd tegen het fijn stof en aan de klimaatmaatregelen waarover we de hele namiddag al hebben gesproken. Het is van belang dat we ons genoeg omringen met groen.

Het dossier van het Lappersfortbos werpt ook licht op de problematiek van de zonevreemde bossen. Ik heb begrepen uit de communicatie over de verkoop dat u en minister Muylers het beleidsinstrument van de Grondenbank hebben bekeken. Daar wilde ik op ingaan.

In Vlaanderen zijn de zonevreemde bossen groot in aantal. Zonevreemde bossen op het gewestplan zijn anders ingekleurd dan een groene bestemming. Ik geef de cijfers van de Bosbarometer die dit weekeinde is voorgesteld. 31 procent zou zonevreemd zijn, waarvan 8000 hectare gelegen is in harde bestemmingen op het gewestplan, zijnde woongebied of industriegebied. Daardoor is de aankoop van zonevreemde bossen een dure zaak en moeten we ons kunnen beroepen op instrumenten om tegemoet te komen aan de aankoop ervan, waaronder de Grondenbank. Ik noem speciaal de Grondenbank om het niet te moeten hebben over het Boscompensatiefonds.

In het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen is voorzien dat we 10.000 hectare bijkomend inkleuren om in de toekomst bos op te planten. Daarnaast is voorzien dat we, los van die inkleuring, ook nog bijkomende bosaanplantingen zullen realiseren. Dat betekent dat met de teloorgang van zonevreemde bossen, we veel meer zullen moeten doen dan de 10.000 hectare voorzien in het structuurplan.

Ook in het regeerakkoord lezen we dat de nieuwe regeringsploeg werk wil maken van deze taakstelling en wil voorzien in bijkomende bebossing. Tegelijkertijd wil ze werk maken van het instrument Grondenbank, zo heb ik gelezen in Doorbraak 5.1.

Ik verwacht ook nog iets van andere instrumenten zoals het Agentschap voor Geografische Informatie, dat in 2009 de boskartering klaar zou hebben. Ik heb die nog niet gezien. We kunnen een vergelijking maken tussen het referentiejaar 2000 en vandaag. Dan kunnen we de schrijnende toestand in Vlaanderen op het vlak van bebossing en de problematiek van de zonevreemde bossen beter in kaart brengen.

Mevrouw de minister, in hoeverre zijn we klaar met ons plan van aanpak in verband met de problematiek van de zonevreemde bossen? In hoeveel financiële middelen is daarvoor voorzien? In hoeverre kunnen wij een beroep doen op het instrument Grondenbank? Ik hoor dat wat betreft landinrichting en de relatie tussen landbouw en natuur, men ook altijd dat instrument wil inroepen. We kunnen dat niet blijven inroepen voor alle verschillende doeleinden die we nastreven. Hoe dikwijls is dit instrument succesvol gebruikt in het kader van herbebossingsprojecten of het redden van zonevreemde bossen?

Wie zijn de gesprekspartners in het plan van aanpak? Ik zie dat de Vereniging voor Bos zichzelf aandient als partner. Dit weekend is er een oproep naar u gedaan. De vereniging heeft

zich ter beschikking gesteld voor medewerking. Ik zie daarnaast dat de landbouwsector in het dossier van tijdelijke herbebossing van landbouwgronden zich ook aandient als gesprekspartner, zij het dat dat in het verleden wat moeilijkheden heeft opgeleverd omtrent het verlenen van vergunningen. Is er structureel overleg met uw collega van Ruimtelijke Ordening?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de problematiek die de heer Peeters aansnijdt, kan een heel belangrijke discussie zijn. Ze is net zo moeilijk als de problematiek van de zonevreemde bedrijven. De Grondenbank kan een belangrijk instrument zijn om een oplossing te zoeken voor een aantal zonevreemde bossen.

Mevrouw de minister, een inventaris van de zonevreemde bossen is heel belangrijk. Ik heb in het verleden eens een inventaris in mijn handen gehad en heb die voor mijn eigen gemeente nagetrokken. Er bleek een bos op te staan dat niet gekend was door het gemeentebestuur. Het is heel belangrijk om een degelijke inventaris te hebben. Op die manier kun je nagaan waar je eventueel bos kunt regulariseren en niet meer zonevreemd maken. Dat wil niet zeggen dat alle zonevreemde bossen onmiddellijk bosgebied moeten worden. Misschien zijn er bedrijven die het terrein hebben bebost in afwachting van het verder ontwikkelen van de bedrijventerreinen. We mogen geen hypotheek leggen op het ontwikkelen van een bedrijventerrein.

Een groot deel van die problematiek kan worden opgelost door een degelijke inventaris. Bestaat er een degelijke inventaris? Op welke manier gaat u daarover van gedachten wisselen, misschien in eerste instantie met de lokale besturen?

De heer Bart Martens: We moeten natuurlijk spaarzaam met onze middelen omspringen. Als we al onze centen steken in het legaliseren van zonevreemde bossen, dan hebben we nog geen boom meer in Vlaanderen. Ik denk dat we eindelijk eens moeten nadenken over een aantal richtsnoeren voor hoe we die middelen voor het legaliseren van zonevreemde bossen gaan aanwenden, zodat we niet het hele budget daaraan opsouperen. We moeten ook nog geld overhouden voor nieuwe bosuitbreiding. Mevrouw de minister, hebt u al werk gemaakt van het uittekenen van een kader? Waar geven we prioriteit aan? Welke zonevreemde bossen gaan we legaliseren? Op basis van welke argumenten gaan we bos A zone-eigen maken en bos B niet? Ik denk dat we daar een beleidslijn voor mogen verwachten.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Eerst en vooral wil ik meedelen dat de commissievoorzitter, de heer Martens, een gelijkaardige schriftelijke vraag had ingediend aan mezelf en de minister van Ruimtelijke Ordening.

Het regeerakkoord drukt inderdaad de wil uit dat we iets doen omtrent de problematiek van de zonevreemde bossen. We zullen hierbij verder werken op basis van wat er in het verleden al is gebeurd. De bevoegde administratie beschikt over een methodologie om zonevreemde bossen in kaart te brengen en te evalueren. Deze methodiek werd ontwikkeld door het toenmalige Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer, momenteel het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Dat is gebeurd in 2003, in samenwerking met de toenmalige afdeling Bos en Groen, nu het Agentschap voor Natuur en Bos. Het Agentschap voor Natuur en Bos gebruikt deze methodiek nog steeds in diverse ruimtelijke processen waar een herbesteding van gebieden met bos opportuun is. Ze levert een rangschikking op van het belang van de zonevreemde bossen op basis van verschillende criteria, zoals oppervlakte, biologische waarde, boshistoriek, ligging ten opzichte van grotere ruimtelijke structuren, bevolkingsaantal en dergelijke meer.

Op die manier is een methodiek beschikbaar die relatief snel een beeld geeft van de meest waardevolle zonevreemde bossen in Vlaanderen. Zo is er ook een instrument ter beschikking

dat informatie kan opleveren ten behoeve van verschillende planologische processen waarbij een herbestemming van zonevreemde bossen opportuun is.

Ten aanzien van de problematiek van de zonevreemde bossen sta ik volledig achter de principiële houding van de vorige Vlaamse ministers bevoegd voor het leefmilieu en de ruimtelijke ordening. Een bos kan slechts zonevreed zijn indien de voorschriften van het geldend verordenend ruimtelijk plan geen bos zouden toelaten. 'Zonevreed' wordt al te snel verkeerd gebruikt alsof bossen alleen in de bestemming 'bosgebied' zouden kunnen of mogen voorkomen. Ik wens erop te wijzen dat bos verenigbaar is met nagenoeg elke bestemmingscategorie, alleen heeft ze niet in elke bestemmingscategorie hetzelfde planologisch beschermingsregime. De decreetgever heeft bovendien in het Bosdecreet een horizontaal karakter gegeven aan de definitie van 'bos', die niet gekoppeld is aan een specifieke ruimtelijke bestemming. Op de gewestplannen is destijds immers slechts een beperkt deel van het bosareaal ondergebracht in bestemming 'bosgebied'. Met het Bosdecreet van 1990 werden vanuit die horizontale wetgeving toepassingsmogelijkheden en bescherming geboden voor bossen in elke ruimtelijke bestemming.

Bijgevolg zie ik het niet als noodzakelijk om systematisch alle bossen die nu niet in een groene bestemming liggen, via ruimtelijke planningsprocessen zogenaamd te herbestemmen naar een groene bestemming. De bovengenoemde studie met beschreven methodiek biedt een houvast om voldoende onderbouwing te geven waar een bestemmingswijziging wel zinvol kan zijn. Indien een bestemmingswijziging noodzakelijk of wenselijk is, dan gelden uiteraard ook de vergoedingsregelingen vanuit de regelgeving Ruimtelijke Ordening, zoals de plan-schaderegeling.

Samen met mijn collega, minister Muyters, zal ik in de komende maanden een plan van aanpak opstellen. De administratie is daar momenteel mee bezig. Ze moet de nodige achtergrondcijfers verzamelen en een aantal heel concrete pistes uitwerken. Wij voorzien in dit plan van aanpak ook in overleg en participatie van het ruime middenveld en de bossector. Dat werd zo toegezegd. De prioriteit in het plan ligt op de bescherming van de meest waardevolle bossen. Aangezien het plan van aanpak nog moet worden opgesteld, is het nog niet mogelijk er nu al een budget aan te koppelen. Zodra er meer duidelijkheid over bestaat, kunnen we er in de commissie uiteraard nog van gedachten over wisselen.

In de problematiek van zonevreemde bossen zou grondruil effectief een van de mogelijke oplossingen kunnen zijn. Dat moet echter dossier per dossier overwogen worden. Daarom wordt ook best gewerkt met een projectmatige Grondenbank binnen een bepaalde zoekzone waarbinnen een of meer zonevreemde bossen gelegen zijn. Daarbij moet steeds goed worden afgewogen welke partij voor de financiering van de aankoop van de ruilgronden en de ruil zelf instaat. De Vlaamse Grondenbank bemiddelt, verwerft en ruilt, maar blijft geen eigenaar van gronden. Dit betekent dat er ook steeds een of meerdere financierende partijen moeten zijn.

De middelen die voorzien worden in een Grondenbank, verschillen van project tot project. Het instrument werd al meermaals ingezet in het natuurbeleid. Zo is er een succesvolle werking van de lokale Grondenbank in het kader van de natuurinrichting De Blankaart.

Een regeling rond zonevreemde bossen zal dus in de eerste plaats plaatsvinden in de context van ruimtelijke planningsprocessen bij de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuren. Die is volop bezig. De gangbare procedures – adviesrondes en openbaar onderzoek – zullen hiervoor worden gevolgd. We voorzien in de loop van dit proces in overleg met het middenveld, de betrokken sectoren en ook de bossector.

Naar aanleiding van het overleg over het kleine gedeelte van het Lappersfortbos dat nog niet als definitieve bestemming bos heeft gekregen, heb ik toegezegd om samen met de minister bevoegd voor de ruimtelijke ordening hierover geregeld met alle betrokken actoren te overleggen.

De voorzitter: De heer Peeters heeft het woord.

De heer Dirk Peeters: Ik dank u voor het antwoord. Als ik kritiek op het beleid heb, dan moet u dat niet persoonlijk nemen. U zit nog maar pas op die stoel. Maar uw verwijzing naar het verleden lijkt me niet goed. Ik verwacht van het nieuwe beleid een flinke trendbreuk met het verleden. Ik verwijs naar enkele cijfers die in het weekend zijn gepresenteerd in de Bosbarometer. 2006 zorgde voor een diepterecord, want toen is slechts 2024 hectare bosuitbreiding gerealiseerd. In 2007 ging het om slechts 130 hectare, dus toen zakten we nog dieper weg. 2008 was een echt verliesjaar, want toen was er een nettoverlies van 4 hectare. Vlaanderen is vanaf dan een ontbosser, in plaats van een bebosser.

Op basis van de wetgeving over ruimtelijke ordening moet ik vaststellen dat zonevreemde gebouwen die van voor het gewestplan of de wet op de stedenbouw dateren, worden geacht vergund te zijn. Hun zonevreemdheid krijgt zo in zekere zin een wettelijke basis. Maar op bossen die 60 of 70 jaar bestaan maar niet op het gewestplan zijn ingekleurd, wordt die redenering niet toegepast. Er wordt dus geen prioriteit gegeven aan een bosbeleid die naam waardig. U zegt dat u daaraan wilt werken. Ik hoop dat we daarom in uw beleidsnota een plan terugvinden waarin tussentijdse doelstellingen zullen staan, zodat we geregeld kunnen evalueren en kunnen nagaan of we op 1 of 2 jaar tijd winst boeken. Op dit moment is dat absoluut niet het geval.

De voorzitter: Ik kan u melden dat er inmiddels nog verzoeken tot het stellen van vragen om uitleg over de bosindex zijn binnengelopen. Nu gaat het over zonevreemde bossen. Ik denk dat we volgende week de discussie over alle aspecten van het bosbeleid, die ook in de berichten van de Vereniging voor Bos in Vlaanderen aan bod kwamen, kunnen voeren.

De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Ook ik heb daarover een verzoek tot het stellen van een vraag om uitleg ingediend. Mijn vraag gaat niet over de zonevreemdheid, maar over het feit dat we het areaal aan het afbouwen zijn. De heer Peeters heeft hier het onderwerp al verruimd, maar ik wacht liever tot volgende week om het daarover te hebben.

De heer Bart Martens: Mevrouw de minister, u zegt dat we voor de aankoop, of beter, voor het zone-eigen maken van bossen, prioriteit geven aan de meest waardevolle bossen. Bedoelt u dan de meest waardevolle in ecologische zin of in maatschappelijke zin? Ik kan me bijvoorbeeld best indenken dat het klein stukje Lappersfortbos misschien ecologisch gezien niet zo heel waardevol is, maar maatschappelijk gezien dat misschien wel is, want het creëert een aaneengesloten bosareaal.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Wat de opmerkingen van de heer Peeters betreft, stel ik voor dat we het debat over de Bosbarometer volgende week voeren. Ik ben er vandaag wel op voorbereid, maar uit respect voor de andere vraagstellers lijkt dat aangewezen.

In elk geval vind ik dat er in het regeerakkoord aanknopingspunten staan die de kans bieden daar de komende vijf jaar effectief werk van te maken. Wat de ruimtelijke ordening betreft, zie ik dat de afbakening van de natuurlijke en agrarische gebieden opschiet. Dat zal in deze legislatuur afgerond moeten worden, wat realisaties op het terrein mogelijk zal maken.

Als ik het over waardevolle bossen heb, dan is dat de resultante van een afweging van alle mogelijke aspecten: de omvang, de buurt waarin het bos ligt, de ecologische aspecten, de instandhoudingsdoelstellingen, enzovoort. Er komt dus een globaal pakket van aspecten die aan een weging worden onderworpen, om zo te bepalen welke bossen het meest waardevol zijn.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Is vandaag al op een website te vinden waar die bossen allemaal liggen?

Minister Joke Schauvliege: Ik weet niet of de inventaris en de gehanteerde methode via het internet raadpleegbaar zijn. Ik zal het uitzoeken.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Ik denk dat dit belangrijk is om de lokale besturen hierbij te betrekken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de stand van zaken met betrekking tot de toepassing in Vlaanderen van de Europese richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, volgens een persbericht van de Europese Commissie heeft de Commissie België een tweede schriftelijke aanmaning gestuurd wegens de onvolledige naleving van een arrest van het Europees Hof van Justitie, dat dateert van juli 2004. Wanneer een bevredigend antwoord uitblijft, kan de Europese Commissie België voor het Europees Hof van Justitie brengen en beboeten. Volgens de EU-richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater moeten steden met meer dan 10.000 inwonersequivalenten hun stedelijk afvalwater opvangen en behandelen.

Het belangrijkste procedé om dit stedelijk afvalwater te behandelen, is de biologische of secundaire behandeling. Ten laatste op 31 december 2000 moest de infrastructuur daarvoor operationeel zijn. In 2004 bepaalde het Europees Hof dat geen enkel Belgisch gewest over toereikende systemen voor de opvang en behandeling van stedelijk afvalwater beschikte. Meer nog, in Vlaanderen slagen 20 steden er nog steeds niet in alle opgevangen afvalwater adequaat te behandelen. Inmiddels vernam ik wel dat het om acht en niet twintig agglomeraties zou gaan.

In maart 2008 werd door de plenaire vergadering een resolutie aangenomen betreffende de saneringsplicht voor afvalwater. Daarin werd de Vlaamse Regering gevraagd snel duidelijkheid te verschaffen over de exacte invulling van bovenstaande doelstellingen en de investeringsinspanningen die daarvoor nodig zijn. Een belangrijke aanbeveling in de resolutie was onder meer de vermindering van de gemeentelijke saneringsplicht met ongeveer 25 percent, en de overdracht van dat aandeel aan de nv Aquafin.

Ik kreeg van de minister graag een antwoord op de volgende vragen. Welke stappen hebben u en de vorige bevoegde minister al genomen om deze resolutie uit te voeren? In hoeverre zijn de aanbevelingen van hogervermelde resolutie, onder meer de overname van 25 percent van de saneringsplicht van de gemeenten door de nv Aquafin, uitgevoerd? Zult u nog bijkomende initiatieven nemen om zo snel mogelijk te voldoen aan de richtlijn?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, collega's, het klopt dat volgens de EU-richtlijn inzake de behandeling van stedelijk afvalwater agglomeraties met meer dan 10.000 inwonersequivalenten in de Europese Unie hun stedelijk afvalwater moeten opvangen en behandelen. Aangezien Vlaanderen volledig als kwetsbaar gebied is afgebakend, dienen alle installaties voorzien te zijn van een tertiaire zuivering – dit is inclusief de verwijdering van de nutriënten stikstof en fosfor – tegen uiterlijk 31 december 1998.

Gelet op de historische achterstand inzake uitbouw van saneringsinfrastructuur bij het in werking treden van deze Europese wetgeving en de hoge kostprijs van de uit te voeren investeringen moesten de investeringen gespreid worden in de tijd en kon het Vlaamse Gewest niet tijdig voldoen aan zijn verplichtingen.

Bij de start van de vorige legislatuur, midden 2004, ten tijde van de veroordeling door het Europees Hof van Justitie, bleek er nog heel wat werk aan de winkel om zich in regel te stellen met de richtlijn Stedelijk Afvalwater. Vele belangrijke dossiers bleken om allerlei redenen geblokkeerd te zijn zoals milieueffectrapportering, onteigening, bouwvergunning en andere.

De toenmalige minister van Leefmilieu, Kris Peeters, startte samen met de Vlaamse Milieu-maatschappij en de nv Aquafin een nauwgezette opvolging van alle projecten op. Samen werd er gezocht naar oplossingen. Dit was een heel pragmatische aanpak, die sindsdien is aangehouden en die geresulteerd heeft in een belangrijke vooruitgang. Door deze kordate aanpak kunnen de volgende resultaten voor de agglomeraties met meer dan 10.000 inwoner-equivalenten voorgelegd worden. Inzake zuivering is sinds begin 2009 100 percent conformiteit gerealiseerd. Inzake collectering is op heden 98,5 percent conformiteit gerealiseerd. In 104 van de 112 agglomeraties is er volledige conformiteit met de richtlijn. Alle nog niet gerealiseerde collectorprojecten zijn intussen gepubliceerd of in uitvoering.

In uitvoering van de aanbevelingen van de resolutie waar u naar verwijst en die betrekking heeft op de overname van 25 percent van de gemeentelijke saneringsplicht door het gewest, heeft de Vlaamse Regering beslist om de gemeenten in het kader van het zogenaamde lokaal pact extra te ondersteunen door een belangrijk deel van de gemeentelijke investeringslast over te nemen. Via een aangepaste financiering kan de gewestelijke factuur meer gespreid worden, waarmee het Vlaamse Gewest financiële ruimte creëert om een deel van de gemeentelijke saneringsverplichting over te nemen. Concreet betekent dit dat het Vlaamse Gewest voor 700 miljoen euro investeringen in rioleringen overneemt van de gemeenten. Dit zal gebeuren door gedurende zeven jaar het investeringsbudget van het gewest op te trekken met 100 miljoen tot een totaal jaarlijks budget van 200 miljoen euro.

De selectie van de gemeentelijke projecten zal in hoofdzaak gebeuren gelijktijdig met de opmaak van het optimalisatieprogramma voor de bovengemeentelijke infrastructuur. Zo nodig kan dit nog verder worden aangevuld bij de goedkeuring van de hierop volgende kwartaalprogramma's van de gesubsidieerde rioleringen.

In overleg met de Vlaamse Milieu-maatschappij werden een viertal categorieën van gemeentelijke projecten gedefinieerd die kunnen worden overgedragen naar het bovengemeentelijke investeringsprogramma. Een eerste categorie bevat de gemeentelijke projecten die door een verschuiving van het overnamepunt gemeentelijk/bovengemeentelijk volgens vooraf vastgelegde regels, ten laste van het gewest zullen worden uitgevoerd.

Een tweede categorie omvat de overname van gemeentelijke leidingen die zich situeren tussen bovengemeentelijke collectoren en als dusdanig een bovengemeentelijke functie hebben. In het verleden konden dergelijke leidingen aan het gewest worden overgedragen op voorwaarde dat deze zich in een goede staat bevonden. Voortaan zal de noodzakelijke heraanleg of renovatie van dergelijke leidingen echter ten laste worden genomen door het Vlaamse Gewest wat een ontlasting voor de gemeenten betekent.

Een derde categorie bevat de technisch afscheidbare dienstrioleringen die in een gecombineerd dossier met Aquafin-projecten worden gerealiseerd. Deze zogenaamde gecombineerde dossiers zijn in tegenstelling tot het gewest, voor de gemeenten niet altijd prioritair. Dat resulteert al te vaak in een vertraging voor het Aquafin-project.

Tot slot kan ook de aanleg van RWA-ontsluitingsleidingen in dichter bebouwde gebieden, waar er niet meteen mogelijkheden zijn om de RWA (regenwaterafvoer) aan te sluiten op bestaande waterlopen, door het gewest ten laste worden genomen. Tijdens de komende maanden zal er een kader uitgewerkt worden dat moet vastleggen aan welke voorwaarden dergelijke projecten moeten voldoen.

Sinds de opmaak van het optimalisatieprogramma 2010 in de loop van 2008 werd voor een eerste keer het programma aangevuld met projecten lokaal pact, voor een bedrag van onge-

veer 73,5 miljoen euro in december 2008 en ongeveer 26,6 miljoen euro in mei 2009. Ook bij het in opmaak zijnde optimalisatieprogramma 2011 zullen voor een bedrag van ongeveer 100 miljoen euro extra projecten toegevoegd worden, die initieel onder de gemeentelijke saneringsplicht vielen.

Zoals ook gemeld aan de Europese Commissie zijn alle ontbrekende collectorprojecten intussen op zijn minst gepubliceerd. Dat is een positieve evolutie. De huidige verwachting is dat volledige conformiteit voor het Vlaamse Gewest uiterlijk eind 2011 gerealiseerd zal zijn.

Aangezien de andere gewesten van België een minder gunstige stand van zaken kunnen voorleggen, is het echter zeer waarschijnlijk dat de procedure tegen het Koninkrijk België zal worden voortgezet met inbegrip van de beperkte niet-conformiteit van het Vlaamse Gewest.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw vrij volledig antwoord. U weet dus nog niet of wij al dan niet beboet zullen worden. Hoe wordt in dat geval die verdeling gemaakt?

Minister Joke Schauvliege: Gezien onze situatie, met de federale, Vlaamse, Brusselse en Waalse overheden, worden we eventueel samen op de vingers getikt. Wat de vraag betreft hoe dat dan wordt verdeeld: er bestaat een regeling tussen de diverse gewesten. Er wordt gekeken naar de overtredingsgraad. Dan wordt een verdeelsleutel afgesproken. Het gaat om een gecombineerde som: een forfaitaire som en een dwangsom die wordt opgelegd aan het Koninkrijk België. Het is nu uiteraard koffiedik kijken hoe groot die som zal zijn. Dat wordt bepaald voor het Europees Hof.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■